

ELLESMERE-EILAND

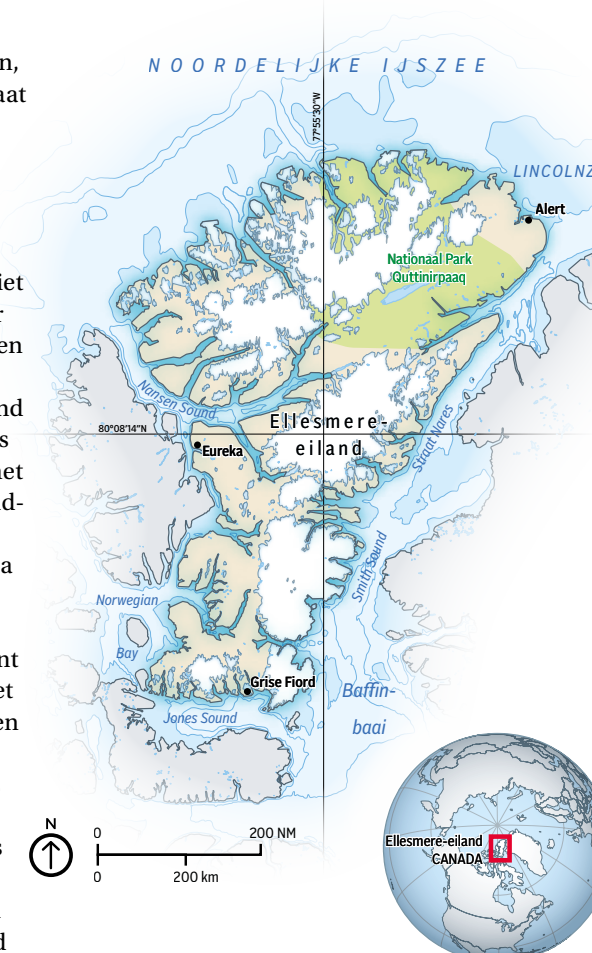
Je zult me niet horen zeggen dat Ellesmere-eiland mijn favoriete eiland is, maar ik vind het wel een van de meest intrigerende plekken waar ik ooit geweest ben. Het is het noordelijkste eiland van Canada, is ruim vier en een half keer zo groot als Nederland en er wonen minder dan tweehonderd mensen, verspreid over twee dorpjes. Een van die twee dorpen, Alert, is een semimilitaire basis en staat te boek als de noordelijkst bewoonde plaats op aarde. Het is een van de laatste witte plekken op de kaart.

Kaart versus werkelijkheid

Wat mij zo aantrekt in Ellesmere, is niet alleen de unieke locatie op zich, maar vooral het feit dat je een aanzienlijke en moeilijke tocht moet maken om er überhaupt te kunnen komen. Dit eiland is, wat moeilijkheidsgraad betreft, dus de kers op de taart. De westkust van het eiland is niet in kaart gebracht, de zuid- en de oostkust slechts zeer matigjes – met heel veel witte vlekken – en bijna nergens zijn dieptes op de kaarten aangegeven.

De gps is er nagenoeg waardeloos want de enige kaarten zijn gemaakt voor het gps-tijdperk, en de kustlijn en eilanden zijn zomaar drie of vier mijl van hun gps-positie vandaan. Het gebeurt dus regelmatig dat je op de kaart over een schiereiland heen vaart. Bovendien is het magnetische kompas er waardeeloos, want de magnetische noordpool bevindt zich slechts een paar honderd mijl verderop en heeft dus niet genoeg richtkracht meer. En dan ben je er nog altijd niet: de noord- en de westkust zijn vrijwel permanent bedekt met een dikke laag zee-ijs en de zuidkust is maar twee maanden per jaar bevaarbaar. Vaargidsen en pilots bestaan niet en de paar vaaraanwijzingen die je kunt vinden zijn veelal meer dan

honderd jaar oud. De permanente ijskap zorgt voor katabatische (val)winden die met orkaan-kracht door de dalen naar beneden komen rollen. Combineer dat met veelal een grindbed als ankergrond en dan blijkt dat zelfs een eenvoudige taak als ankeren toch nog een lastig karwei kan worden in deze contreien.

Voor de moderne ontdekkingsreiziger

Wat het toch zo aantrekkelijk maakt, is dat het een van de laatste plekken op aarde is waar je jezelf nog een beetje ontdekkingsreiziger kunt voelen, waar je zelf baaien kunt verkennen en kunt zoeken naar ankerbare diepten, waar je witte plekken op de kaart kunt invullen en

waar je continu moet opletten of er geen rotsen onderwater liggen. Wij zijn er drie jaar achtereen geweest, in 2013, 2014 en 2015: telkens niet meer dan twee tot drie weken, altijd medio augustus, zodra het ijs een beetje weg begint te trekken. Ondanks dat Ellesmere zo afgelegen en zo desolaat is, ben je dan toch omringd door een rijk dierenleven. Dagelijks zie je wel poolvossen, muskusossen, ijsberen, walrussen, baardrobber, beluga's, narwallen en vele tientallen verschillende vogels, variërend van zee- tot zangvogels. Zelfs hommels komen sporadisch naar deze hoge breedten.

Openluchtmuseum

Ellesmere is bovendien een waar openluchtmuseum. Zo zijn er onaangeraakte overblijfselen uit de Koude Oorlog, maar ook zijn er oude kampementen van historische pool-expedities zoals die van Adolphus Greely, van hen die op zoek waren naar de leden van Greely's Lady Franklin Bay Expedition en van expedities die uitgezonden waren om Sir John Franklin te vinden – er zijn zelfs scheepswrakken van de oude walvisvaarders. Hier en daar liggen recentere wrakken van neergestorte vliegtuigen uit de Tweede Wereldoorlog en de Koude Oorlog, maar er zijn ook kleinere zaken te vinden zoals geweren uit die tijd, blikken waar het voedsel in gezeten heeft, oude vergane tenten, sledes, kisten en gebouwen.

Het Arctische gebied is een koude woestijn en de lage luchtvochtigheid zorgt ervoor dat alles goed geconserveerd blijft. Ieder moment op het eiland beleef je vol bewondering, opwindend en een gevoel van nietigheid. Ik zie mezelf daar dus nog wel eens terugkomen, en wie weet zelfs een hele winter doorbrengen. [Z](#)

ERIK DE JONG

Voor Erik de Jong (1981) viel het nogal tegen om een eiland te kiezen uit de vele honderden eilanden die hij heeft bezocht met *Bagheera*. Zijn jeugd bracht hij door op de boot van zijn ouders. Hij, jachtontwerper van beroep, ontwierp op zijn zestiende expeditiejacht *Bagheera*. Enkele jaren later begonnen hij en zijn vader aan de bouw. Sinds 2009 is de boot vaarklaar en heeft hij tachtigduizend mijl in noordelijke wateren gevaren,

inclusief het eerste bezoek in de wereldgeschiedenis door een jacht aan de Centraal-Arctische Oceaan. Ook beleefde hij een succesvolle passage van de noordwestelijke doorvaart en bezocht hij meerdere plekken die zelden tot nooit door andere jachten zijn bezocht. In 2014 ontmoette De Jong in Groenland Krystina Scheller, geboren in Hawaï maar woonachtig in Alaska. Niet lang daarna zijn ze getrouwd en nu varen ze samen verder naar afgelegen gebieden.